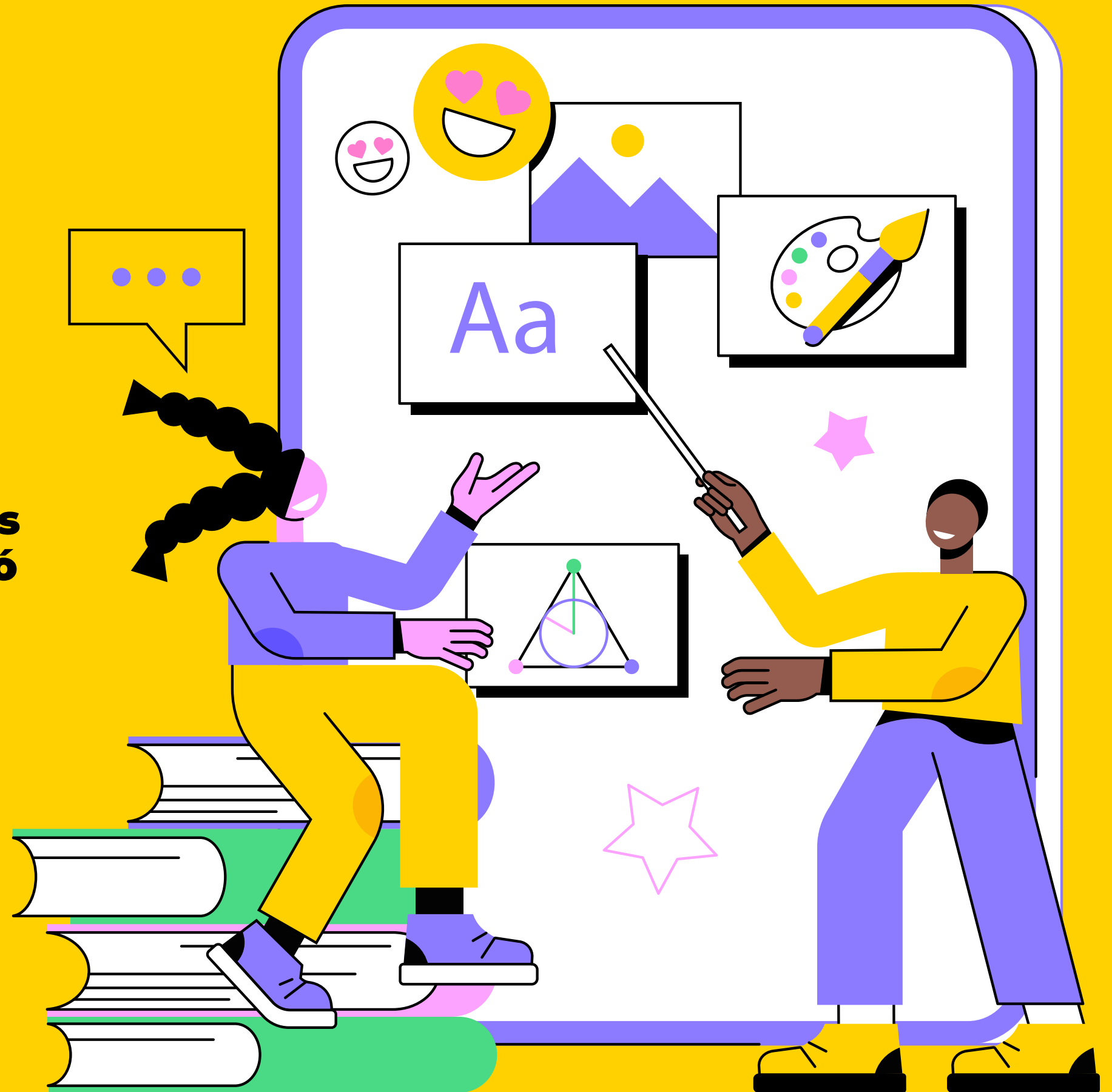

ANNEX

**Propostes per a projectes
d'investigació i innovació
educativa**

1. Objectiu general

p/03

1. Organigrama

p/05

3. Sumari activitats guia

p/06

4. Projectes interdisciplinaris parcials

p/11

5. Enllaços

p/19

**“L’educació no
canvia al món:
canvia a les
persones que
canviaran el
món”**

PAULO FREIRE (1921-1997)

Pedagog i filòsof brasiler

Volums de la Guia

1. Compromís i diagnòstic

2. Pla d’acció. Mitigació

3. Adaptació i comunicació

4. Annex: Propostes per a projectes
d’investigació i innovació educativa

Textos i continguts:

CEACV / AeioLuz cooperativa

Disseny gràfic: Ángela Sabio

Il·lustracions: @rastudio

GENERALITAT
VALENCIANA

CENTRE D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

01/ OBJECTIU GENERAL

Propostes per a projectes d'investigació i innovació educativa

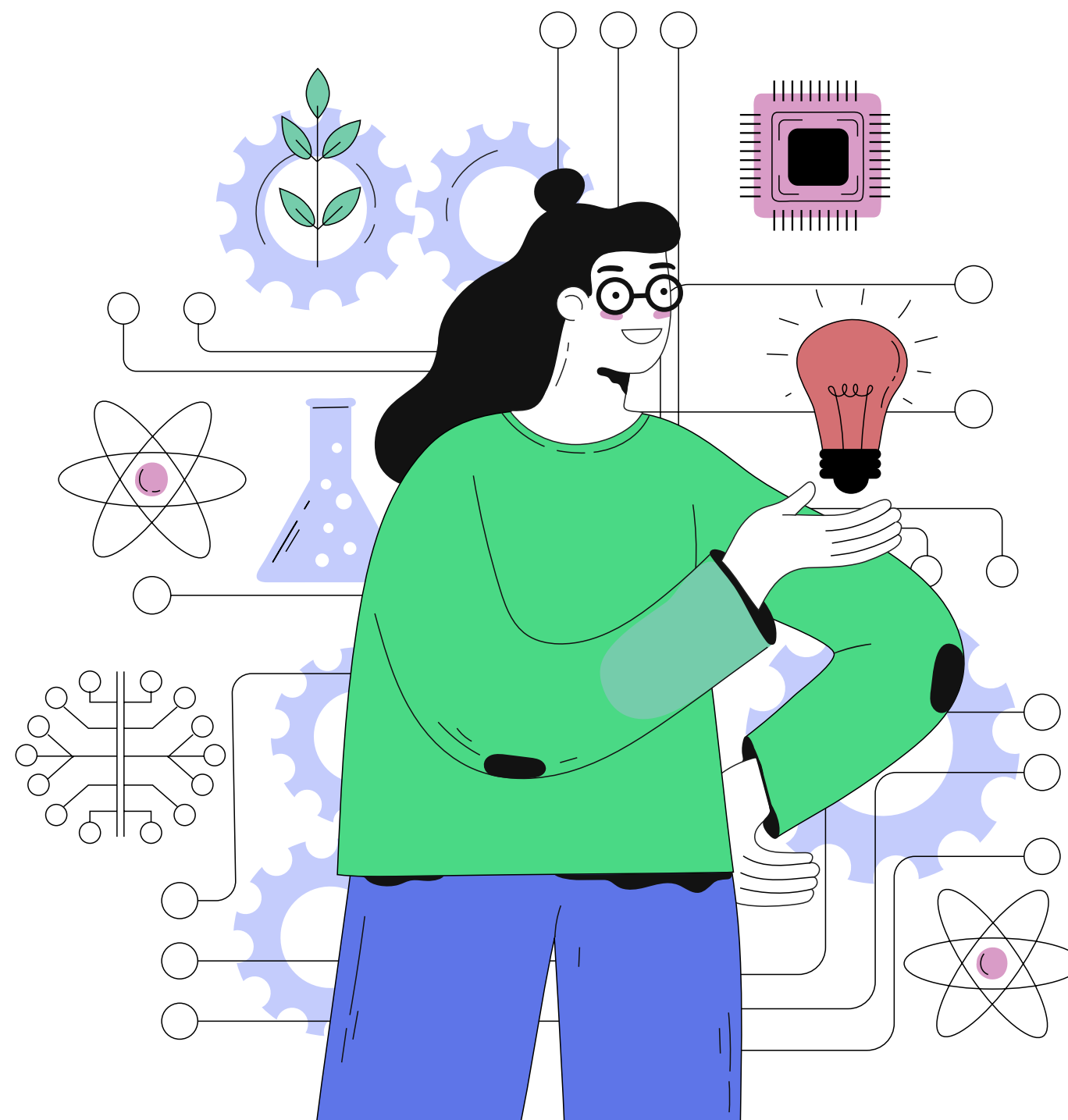
Què és?

Aquest document complementa els volums 1, 2 i 3 (Compromís i diagnòstic; Pla d'acció i mitigació; i Adaptació i comunicació, respectivament) de la "Guia per a l'elaboració de plans d'acció climàtica per a centres educatius".

Ací trobareu, d'una banda, la recopilació de totes les propostes didàctiques dels tres volums de la Guia agrupades per temàtiques i vinculades amb les seues àrees (Compromís, Diagnòstic, Mitigació, Adaptació, Comunicació i PAC), una proposta de temporalitat i a quin volum de la guia corresponen i es pot obtenir més informació. D'altra banda, es presenten diferents projectes interdisciplinaris parcials relacionats amb el càlcul de la petjada de carboni, accions de mitigació, accions d'adaptació i accions de comunicació. Aquests s'exposen en manera de fitxa i més desenvolupats.

Per a què és?

La finalitat d'aquest document és facilitar al personal docent una sèrie d'idees per a posar en marxa el pla d'acció climàtica (PAC) en els centres educatius. Es pretén animar al professorat a descarbonitzar els centres i adaptar-los per a l'emergència climàtica que ja està aguantant el nostre dia a dia, mitjançant **projectes d'investigació i innovació educativa (PIIE)**.

01/ OBJECTIU GENERAL

Coneixes els PIIE?

Els PIIE, que ja es duen a terme en molts centres educatius de la Comunitat Valenciana, pretenen servir com a instrument o caixa d'eines per a crear iniciatives innovadores contextualitzades en escenaris educatius concrets, amb un caràcter didàctic i apostant per la deliberació i la presa de decisions en el si d'equips de treball (comissions, claustres, equips directius, ampa/*afa, etc.) per a pensar, concretar i fer operatives iniciatives innovadores. I finalment aspira a contribuir a la formació del professorat.

La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport publica anualment una **Convocatòria de projectes d'investigació i innovació educativa**. S'ofereixen dues tipologies de projectes subvencionables a dos anys vista segons l'abast d'aquests: PIIE o PIIE global (aquest últim amb doble quantia econòmica). Tots dos han d'incloure i descriure els següents apartats:

Plurilingüisme

Oportunitat

Innovació

Sostenibilitat

Transferibilitat

Participació

Inclusió

Avaluació

Qualsevol projecte alineat amb el pla d'acció climàtica encaixa perfectament en un PIIE.

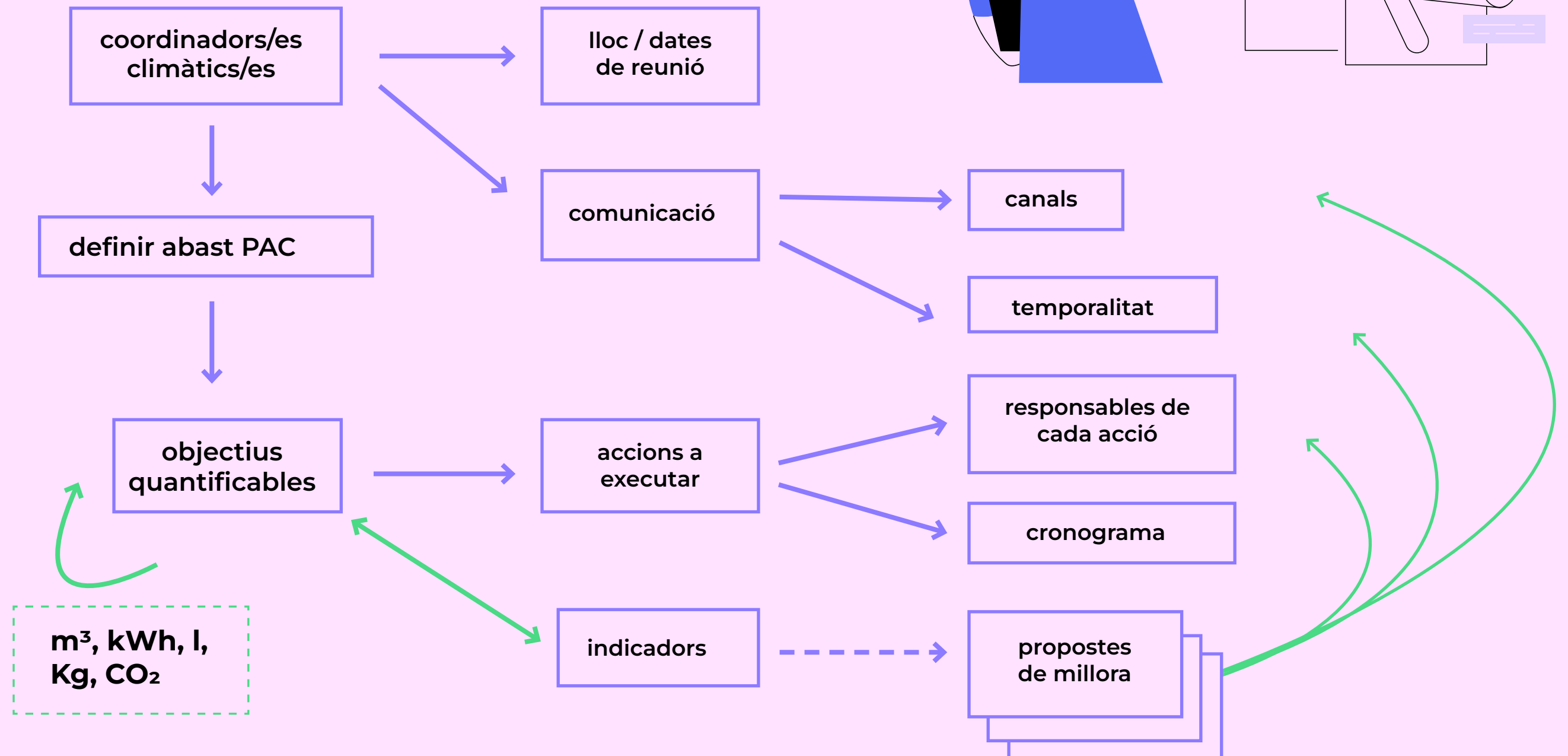
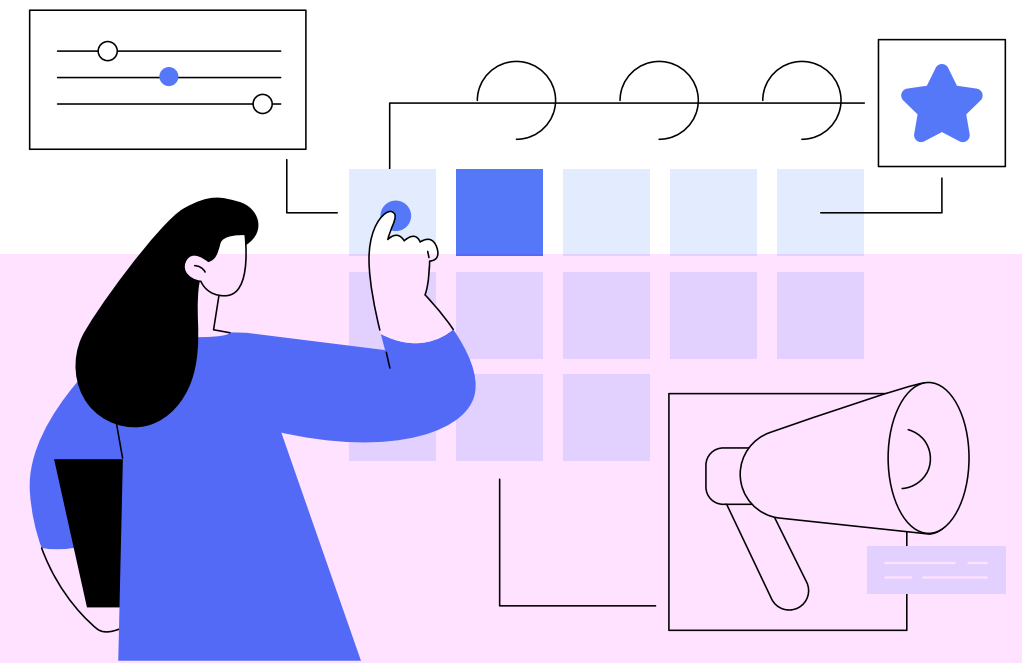
Metodologies d'educació actives i innovadores com són l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP) o Aprenentatge i Servei (ApS) repton a l'alumnat a convertir-se en protagonistes del seu propi aprenentatge a través de l'elaboració de projectes que donen resposta a problemes de la vida real.

Com ha de ser?

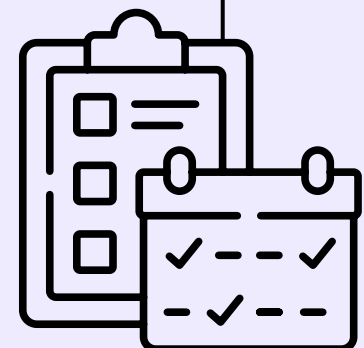
Tal com s'ha exposat en el volum 2 un pla d'acció climàtica ha d'involucrar a tota la comunitat educativa, ser transversal i significatiu (competència climàtica), contextualitzat en el centre (PAC / PGA) i seguir el següent protocol:

02/ ORGANIGRAMA

03 / Sumari d'accions proposades en aquesta guia

GESTIÓ DEL PLA

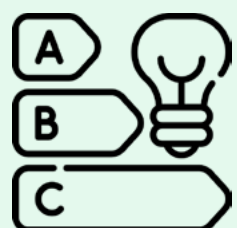
ACTIVITAT

ÀREA

TEMPORALITAT

VOLUM

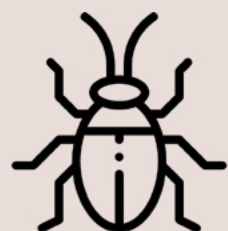
ACTIVITAT	ÀREA	TEMPORALITAT	VOLUM
Declaració institucional	Compromís / PAC	1 hora	1
Adhesió Guia EAR	Compromís / PAC	1 hora	1
Composició equip coordinació de sostenibilitat	Compromís / PAC	1 reunió claustre	1
Registre Resultats Petjada de Carboni Oficina Espanyola de Canvi Climàtic	Compromís / PAC	2 hores	1
Construir comunitat (centre, barri, municipi)	Compromís	sempre	1
Abast PAC i difusió	PAC / Comunicació	1-2 setmanes	2
Elecció delegats/es de sostenibilitat	Compromís / PAC	1 setmana	2
Difusió contínua accions PAC	Comunicació	tot el curs	3
Concurs logo del PAC	Comunicació	1 mes	3
Formació personal adult	Comunicació	puntual	3

	ACTIVITAT	ÀREA	TEMPORALITAT	VOLUM
CO₂	Exposició EMERGÈNCIA CLIMÀTICA	Comunicació	1 setmana	3
	Càlcul petjada de carboni centre	Diagnòstic	1 mes -tot el curs, segons profunditat	1
AIGUA	Seguiment comptador	Diagnòstic / Comunicació	setmanalment	2
	On s'usa aigua, quanta i com?	Diagnòstic	1 setmana	2
	Accions immediates per a reduir aigua	Mitigació	cada reunió PAC	2
	Accions de lampisteria per a reduir aigua	Mitigació	puntual	2
ENERGIA	Inventari aparells elèctrics, llums, radiadors i temps d'ús	Diagnòstic	2 setmanes	2
	Anàlisi de l'inventari i usos prioritariis (juntament amb personal no docent)	Diagnòstic	1 setmana	2
	Conscienciació "STOP STAND BY" i consums fantasma	Comunicació	cartell /xarrada / RRSS	3
	Gràfica consums curs anterior vs curs actual	Diagnòstic / Comunicació	mensualment	2
	Anàlisi temperatura de cada espai i ajustar climatització	Diagnòstic / Comunicació	mensualment	2
	Identificar zones més calentes/fredes i sectoritzar climatització	Diagnòstic / Mitigació	cada estació	2

	ACTIVITAT	ÀREA	TEMPORALITAT	VOLUM
MOBILITAT	Anàlisi i proposta de millora de les eixides escolars	Diagnòstic / Mitigació/ Adaptació	1 setmana	2
	Campanyes mobilitat sostenible	Comunciación	puntualmente	2-3
	Exposició Mobilitat sostenible inclusiva i segura	Comunicació	1 setmana	2
ALIMENTACIÓ	Exposició “Com Mengem, Alimentació i medi ambient”	Comunicació	1 setmana	2
	Càlcul petjada de carboni dels nostres menjars	Diagnòstic	1 hora	2
	Anàlisi / Debat “hàbits alimentaris al col·legi”	Diagnòstic / Mitigació	1-2 hores	2
	Accions per a tindre alimentació sostenible	Mitigació	cada reunió PAC	2
	Hort escolar	Adaptació	tot el curs	2-3

	ACTIVITAT	ÀREA	TEMPORALITAT	VOLUM
CONSUM RESPONSABLE / RESIDUS	Taula amb el que generem i estructurar-la per tipus de residu i lloc de generació. Mesurar els kgs i la seua equivalència en emissions de CO ₂	Diagnòstic / Comunicació	1 mes	2
	Accions per a reduir / reutilitzar els residus	Mitigació	cada reunió PAC	2
	Exposició itinerant: Les Claus del Canvi	Comunicació	1 setmana	2
	Anàlisi i nou protocol del consum en el centre. Economia solidària	Mitigació	2 setmanes	2
	Càlcul i debat Petjada de CO ₂ dels nostres hàbits tecnològics	Mitigació / Adaptació	tot el curs	2-3
	Recollida de mòbils i aparells electrònics vells	Diagnòstic / Adaptació	una vegada al mes	2
INTERIOR CENTRE	Anàlisi del centre i propostes per a Adaptació a l'emergència climàtica. Seguiment	Diagnòstic / Adaptació	tot el curs	3
EXTERIOR	Anàlisi del centre i propostes per a Adaptació a l'emergència climàtica. Seguiment	Diagnòstic / Adaptació	tot el curs	3
	Hotel d'insectes	Adaptació	1 setmana	3

Projectes interdisciplinaris parcials

04/ PROJECTES INTERDISCIPLINARIS PARCIALS

Continguts

Tema: vinculació amb els capítols del guia.

Matèria o Àrea: àrees de coneixements o matèries del currículum que es treballen.

Esdeveniments: festivitats, dies Internacionals o altres esdeveniments amb els quals es relacionen. Més informació en [Calendari Ecosocial de Teachers For Future](#) i [Llistat de dies i setmanes Internacionals de Nacions Unides](#).

Temporalitat: proposta aproximada d'execució temporal.

Objectiu: finalitat del projecte.

Equip mínim: nombre mínim de persones responsables d'executar les accions.

Recursos: proposta de recursos necessaris per a la realització del projecte.

Descripció: descripció del projecte i les seues activitats.

Metodologia

Com hem vist al llarg dels volums anteriors, el Pla d'Acció Climàtica (PAC) es pot abordar com un projecte vertebrador de l'aposta per la sostenibilitat del centre, i que aquest, al seu torn, s'ha de nodrir dels projectes i iniciatives que es duguen a terme en aquest. Amb la intenció d'impulsar el PAC proposem aquests projectes d'investigació i innovació educativa que aborden aspectes parcials del mateix i que en el seu conjunt ajuden a crear el context per a la realització i consolidació del PAC.

Llegendes / icones

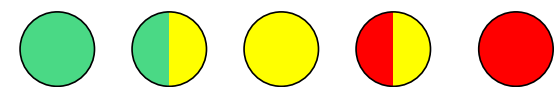
Pressupost: inversió necessària. De menys costos (1) a més (5).

Pressupost variable

ODS: amb quins objectius de desenvolupament sostenible es relaciona el projecte.

Dificultat: amb 5 semàfors. Per a relacionar-ho amb una etapa educativa major o inferior.

Molt Fàcil / Fàcil / Mig / Difícil / Molt Difícil

Etiqueta: grau d'impacte ambiental/reducció d'emissions de carboni. Com les etiquetes de qualificació energètiques de la A (més ecològica) a la G (menys ecològica).

Tema → Mitigació

Àrea →

#Coneixement del Medi natural, social i cultural
#Educació física #Matemàtiques #Geografia i Història
#Tecnologia i Digitalització

ODS → 1,4,10,11,12,13,17

MERCAT D'INTERCANVI

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

16-22 de setembre Setmana de la Mobilitat
24 octubre Dia contra el Canvi Climàtic
Halloween
19-27 de novembre Setmana Europea prevenció de residus
Blackfriday
Nadal
28 de gener Dia per la Reducció de les Emissions de CO2
Carnestoltes
5 de març Dia Mundial de l'Eficiència Energètica
15 de març Dia del Consum responsable
26 de març Dia Mundial del Clima
21 d'abril Dia Mundial de la Creativitat i la Innovació
23 abril Dia del Llibre
24 abril Fashion Revolution week
Segon dissabte de maig Dia del comerç just
17 de maig Dia Mundial del Reciclatge
3 de juny Dia Mundial de la Bicicleta

Temporalitat

Cada mes o trimestre durant tot el curs escolar.

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa.

Objectiu

Conscienciar sobre la **Jerarquia dels residus, la cooperació i la participació ciutadana** i aprendre **a reparar i mantindre** els nostres aparells.

Descripció

Crear un mercat d'intercanvi periòdic al llarg del curs amb diferents temàtiques en funció de l'època de l'any (material escolar, roba, aparells electrònics, bicicletes, patins...).

Cada mercat el pot organitzar una classe o nivell escolar.

Qui no tinga res a intercanviar pot aconseguir un article a canvi de temps (per exemple, "col·laboració en el següent mercat") o un preu raonable.

Els diners que es recol·lecte pot donar-se a alguna associació o ONGD de la zona, així com la resta de material que no s'haja repartit.

Els mercats poden complementar-se amb xarrades de les associacions o ONGDs; amb tallers per a aprendre a arreglar o mantindre la teua bicicleta o altres aparells, mobilitat segura, etc.

Xarrades i debats sobre *fast-fashion*, l'impacte de les nostres compres, compres per internet, etc.

Participar en el **concurs escolar de Conselleria CONSUMÒPOLIS**.

Equip mínim

2 adults i 1 grup-classe

Recursos

Diverses taules, espai on posar el mercat i fer tallers.

Tema → Adaptació

Àrea →

#Coneixement del Medi natural #Educació Plàstica i Visual
#Biologia i Geologia #Llengües; #Matemàtiques #Física i
Química #Tecnologia i Digitalització

ODS → 2,3,4,7,12,13,15

REFUGIS BIOCLIMÀTICS

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

7 de setembre Dia Internacional de l'Aire Net per un cel blau
Primer dilluns d'octubre Dia Mundial de l'Hàbitat
16 d'octubre Dia de l'Alimentació
21 d'octubre Dia de l'Estalvi Energètic
24 d'octubre Dia contra el Canvi Climàtic
22 de novembre Dia Mundial de la Infància
26 de novembre Dia Mundial de l'Olivera
5 de desembre Dia Mundial del Sòl
26 de gener Dia de l'Educació Ambiental
28 de gener Dia per la Reducció de les Emissions de CO₂
3 de març Dia de la Naturalesa i la Vida Silvestre
21-26 de març Setmana del Clima, Boscos i Aigua
7 d'abril Dia Mundial de la Salut
21 d'abril Dia Mundial de la Creativitat i la Innovació
22 d'abril Dia de la Terra
20 de maig Dia Internacional de les Abelles
22 de maig Dia Mundial de la Biodiversitat
5 de juny Dia Mundial del Medi ambient
17 de juny Dia de la Lluita contra la Desertificació i la Sequera
18 de juny Dia de la Gastronomia Sostenible

Objectiu

Reverdir el col·legi i construir el pati que volem.
Crear més espais d'ombra.

Descripció

Pensar, investigar i redissenyar el pati del col·legi. On fa falta més ombra? És compatible amb la zona de jocs? Consultar l'opinió de la resta de la comunitat educativa. Buscar plantes autòctones (amb baixa demanda hídrica i adaptables al clima de la zona), a poder ser de ràpid creixement i de fulla caduca (per a tindre sol a l'hivern i ombra en les èpoques de calor).

Parlar amb viviers pròxims o amb el **Centre per a L'Investigació i la Experimentació Forestal (CIEF)**. Dissenyar el reg (per tubs de degoteig, automàtic i el més eficient possible).

Fer una o diverses jornades de plantació. Plantar també en els marges plantes aromàtiques (favorables per a la microfauna). Organitzar-se per al manteniment: Cada quant es poda? Què fem amb les restes vegetals? Biomassa? Compost per a l'hort? Es pot complementar amb un hort escolar ecològic i vincular-lo amb l'alimentació saludable i agroecologia.

Si encara hi ha recursos econòmics es poden plantejar zones d'ombra amb pèrgoles fotovoltaïques o panells en la teulada (doble aïllament) i així també produïm la nostra pròpia energia i sense contaminar. Així com també jardins verticals o en les teulades (amb plantes suculentes que requereixen molt poca hidratació). I finalment es pot crear un estany amb peixos i plantes aquàtiques generant un xicotet ecosistema que s'autoregula (els peixos es menjaran les larves de mosquits i servirà com a abeurador d'ocells).

Un bon disseny d'un pati bioclimàtic proporciona ombra, rebaixa les temperatures i sensació tèrmica, genera un microcicle de l'aigua amb evapotranspiració -condensació de l'aigua, els sols verds retenen més la humitat i, a més, absorbeix el CO₂ i regenera l'aire proporcionant oxigen.

Es pot vincular amb les llengües i altres matèries fent una enquesta a la resta de la comunitat educativa i també posant cartells identificatius de cada espècie amb una breu descripció o QR.

Temporalitat 1 trimestre

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa. El propi concepte de "refugi bioclimàtic" obri la possibilitat de dur a terme accions molt senzilles amb recursos que ja té el centre (aprofitar un espai en desús) el que a penes implicaria inversió, o realitzar accions més complexes amb un pressupost necessàriament major.

Equip mínim

1 adult i 1 grup-classe

Recursos

TIC, guia d'arbres i flora autòctona, eines de jardineria

Tema → Mitigació

Àrea → #Coneixement del Medi natural, social i cultural
#Educació Física #Llengües #Matemàtiques #Tecnologia
i Digitalització #Educació visual i plàstica

 ODS → 3,4,10,11,13,16

CAMINS ESCOLARS SEGURS I SOSTENIBLES

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

7 de setembre Dia Internacional de l'Aire Net per un cel blau
16-22 de setembre Setmana de la Mobilitat
5 d'octubre Dia de l'educació viària
13 d'octubre Dia Internacional per a la Reducció del risc dels desastres
20 d'octubre Dia Mundial de l'Estadística
21 d'octubre Dia de l'estalvi energètic
24 octubre Dia contra el canvi climàtic
30 de novembre Dia Internacional de la Ciutat Educadora
3 de desembre Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat
10 de desembre Dia Internacional dels Drets Humans
26 de gener Dia de l'Educació Ambiental
28 de gener Dia per la reducció de les Emissions de CO2
5 de març Dia Mundial de l'Eficiència Energètica
26 de març Dia Mundial del Clima
7 d'abril Dia Mundial de la Salut
22 d'abril Dia de la Terra
26 d'abril Dia de la Conscienciació sobre el soroll
Maig Setmana Mundial de les Nacions Unides sobre la Seguretat Viària
3 de juny Dia Mundial de la Bicicleta
5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient

Objectiu

Fer una ciutat, poble o barri més accessible i amable, buscant que l'alumnat realitzi el camí al col·le junts fomentant la seua autonomia. Reduir les emissions de CO₂ per l'ús de vehicles privats. **Fomentar la mobilitat sostenible.**

Descripció

Fer un Diagnòstic:

-Mitjançant una enquesta s'analitzen els hàbits de desplaçament de l'alumnat, personal docent i no docent. S'analitzen els resultats estadísticament i amb gràfiques.
-Mitjançant un DAFO de l'entorn destacant sobre mapa punts rojos i verds, segons es troben elements que perjudiquen o afavorisquen l'autonomia infantil.

Projecció d'itineraris sobre un mapa amb els percentatges de la població que usa cada camí.
Eixida de camp amb l'alumnat per a recórrer els itineraris més usats (amb bici, a peu i en patins).
Debat i propostes de millora.
Disseny dels itineraris físics facilitadors de la mobilitat infantil de manera sostenible, saludable i segura, per al desenvolupament dels camins escolars. Tindre en compte les persones amb mobilitat reduïda.
Disseny de senyalitzacions viàries i logo del camí escolar.

Propostes de mobilitat conjunta:

-Pedibús, Patibús o Bicibús (autobús humà, format per

un grup de xics i xiques en moviment, acompanyats de dos adults –l'u davant i l'altre darrere–, amb origen i final de trajecte, parades, horari i un recorregut prèviament establert).
-Vehicle compartit (per als i les que venen de més lluny).
-Transport públic.

Realització d'activitats concretes de sensibilització a dur a terme mitjançant processos participatius, tant en els centres educatius com amb la resta de col·lectivitats afectades (es pot incloure veïns/as, negocis, etc.). Anar amb bicicleta, patins o a peus és saludable i no contamina.
Millorar el nostre entorn més pròxim implica no sols la participació dels escolars, de les seues famílies i del personal dels col·legis sinó també dels veïns i veïnes de la zona.

Es poden **fer xarrades o rutes guiades** per la localitat i aprofitar per a conèixer l'entorn natural i cultural.

Per a una correcta implementació haurà d'estar involucrat l'ajuntament.

Temporalitat

1 trimestre

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa.
Si fan falta obres públiques això anirà de pressuposts municipals.

Equip mínim

1 adult i 1 grup-classe

Recursos

TIC, bicicletes i patins, mapes del municipi

Tema → Comunicació

Àrea → #Llengües #Tecnologia i Digitalització
#Ciències naturals

 ODS → 3,4,5,9,13,17

ECO RADIO – PODCAST

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

21 d'octubre Dia de l'estalvi energètic
24 octubre Dia contra el canvi climàtic
22 de novembre Dia Mundial de la Infància
Blackfriday
10 de desembre Dia Internacional dels Drets Humans
Nadal
26 de gener Dia de l'Educació Ambiental
28 de gener Dia per la reducció de les emissions de CO2
13 de febrer Dia Internacional de la Ràdio
5 de març Dia Mundial de l'Eficiència Energètica
Falles/Magdalena
26 de març Dia Mundial del Clima
5 d'abril Dia Internacional de la Consciència
Pasqua
22 d'abril Dia de la Terra
26 d'abril Dia de la Conscienciació sobre el soroll
10 de maig Dia Mundial dels Mitjans de Comunicació Social
5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient
Fogueres de Sant Joan

Objectiu

Treball en equip, aprendre a comunicar, funcionament d'una ràdio i de **consells per a implementar el Pla d'Acció Climàtica**

Descripció

Dissenyar, consensuar i comunicar avanços del pla d'acció climàtica, així com donar consells per a ser eficients i descarbonitzar el centre i el nostre dia a dia. Publicitar accions pro-clima que s'estan duent a terme en el centre, municipi o barri.

Entrevistar personatges coneguts o del barri.
Buscar, triar i transmetre cançons amb missatges ecosocials.
Recomanar accions, programes, pel·lícules, lectures relacionades amb l'emergència climàtica.

Gravar els programes per a emetre'ls en format podcast i així arribar fora de les fronteres del centre educatiu.

Els i les locutors/es poden canviar cada mes o trimestre. Si l'equip és major hi haurà subgrups (productors, sonidistes, operadors, locutors...).

Temporalitat

Setmanal - tot el curs escolar

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa.

Equip mínim

1 adult i 1 grup-classe

Recursos

Equip de ràdio, TIC

Tema → Diagnòstic
Mitigació

Àrea → #Coneixement del Medi natural #Biologia i Geologia
#Llengües; Física i Química #Tecnologia i Digitalització
#Matemàtiques #Educació Plàstica i Visual #Economia.

 ODS → 3,4,10,11,13,16

ALIMENTACIÓ SALUDABLE I SOSTENIBLE

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

29 de setembre Dia Internacional de Cons- cienciació sobre la Pèrdua i el Desaprofita- ment d'Aliments	28 de gener Dia per la reducció de les emis- sions de CO2
16 d'octubre Dia de l'alimentació	10 de febrer Dia Mundial dels Llegums
24 octubre Dia contra el canvi climàtic	20 de febrer Dia Mundial de la Justícia Social
1 de novembre Dia Mundial de l'Ecologia	15 de març Dia del consum responsable
14 de novembre Dia Mundial de la Diabetis	22 de març Dia de l'Aigua
22 de novembre Dia Mundial de la Infància	26 de març Dia Mundial del clima
19 al 27 de novembre Setmana Europea pre- venció de residus.	7 d'abril Dia Mundial de la Salut (OMS)
26 de novembre Dia Mundial l'Olivera	Pasqua
10 de desembre Dia Internacional dels Drets Humans	Segon dissabte de maig Dia del comerç just
Nadal	22 de maig Dia Mundial de la Biodiversitat
26 de gener Dia de l'Educació Ambiental	5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient
	17 de juny Dia de la Lluita contra la desertifi- cació i la sequera
	18 de juny Dia de la Gastronomia Sostenible

 Temporalitat Tot el curs escolar

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa.

Equip mínim

1 adult i 1 grup-classe

Recursos

Terreny per a l'hort i eines,
TIC, taula i parament de cuina bàsic

Objectiu

Analitzar la dieta que tenim i com podem millorar-la (per a la nostra salut i el planeta). **Hort escolar, menjador conscient, aprofitament, agroecologia i sobirania alimentària.**

Descripció

Analitzar la nostra dieta: que cadascú conte que va menjar en el dia d'ahir.

Què són els nutrients i quins tipus hi ha.

La dieta equilibrada: roda dels aliments, dieta mediterrània, plat Harvard.

Malalties i beneficis per a la salut relacionats amb l'alimenta-
ció. Aliments ecològics i de proximitat. Fixar-se en l'origen:
anar a una pescateria o supermercat, o portar productes a
classe.

Càlcul de la petjada ecològica dels teus aliments:

**La calculadora que et diu com el que menges i beus im-
pacta en l'ambient** - BBC News Món

**Aliments: emissions de gasos d'efecte d'hivernacle en tota
la cadena de subministrament (ourworldindata.org)**

Investigar sobre la cadena alimentària: els seus passos i im-
pactes. Especulació, desigualtats de baula, gènere, etc.
Globalització de la gastronomia: Problemes associats: so-
brepesca, transport, agroramaderia intensiva, fitosanitaris,
transgènics, monocultius.

Què són els additius.

Taller sobre "Informació de l'etiqueta dels productes alimen-
tosos".

(ApS) Aprofitament alimentari: buscar entitats

ESPIGOLADORES

Per la zona, posar-se en contacte amb agricultors/es de la
zona, banc d'aliments, menjadors socials, aplicacions (Apps)
contra el desaprovament alimentari.

Fer un hort escolar ecològic: hortalisses de temporada, fau-
na útil, compostadora, reg eficient,... i veure si es pot aprofitar
per al menjador escolar.

Anar a **Trobades d'Horts escolars.**

Visitar els camps d'algun agricultor/a pròxim i que ens
compte el seu dia a dia, problemes que es troba amb el can-
vi climàtic, etc. Parlar de sobirania alimentària i agroecologia.

Fer degustacions dels productes cultivats en l'hort.

Fer cerca i comparativa i promoure la contractació d'una
empresa de menjador conscient per al centre.
Entrar en el programa experimental d'innovació educativa
de Conselleria "Alimentació saludable i sostenible"
Segons la zona, visitar camps de cultius autòctons com po-
den ser ametlers, oliveres, tarongers, caquis, arrossars, xufa, ...

Buscar informació sobre les séquies i la seua història; del
Tribunal de les Aigües, de la Tira de comptar, de la Ecotira.
Eliminar les màquines de vending de productes processats.
Taller per a calcular el sucre afegit d'aliments processats i
creació d'un mural gràfic.

Reduir els residus per embolcalls i altres: tallers de confecció
d'un "portabocatas", tovallons de tela, cantimplora reutilitza-
ble i sense bisfenol A (BPA).

Disseny del menú d'una setmana i quins preus serien els
justos a pagar.

Tindre en compte el menjar saludable i de proximitat per a
qualsevol aniversari o celebració... Així com analitzar i deba-
tre els sobreconsums de festes com a Nadal, Falles, Pasqua,
etc.

Estudiar la petjada ecològica i sentit de festes amb aliments
com La Tomatina (Bunyol).

Tema → Diagnòstic

Àrea →

#Matemàtiques #Coneixement del Medi natural
#Educació Plàstica i Visual #Biologia i Geologia
#Llengües #Física i Química #Tecnologia i Digitalització

ODS → 4,6,10,12,13

CÀLCUL DE PETJADA HÍDRICA

Pressupost

Dificultat

Etiqueta

Esdeveniments

24 octubre Dia contra el canvi climàtic
1 de novembre Dia Mundial de l'Ecologia
10 de desembre Dia Internacional dels Drets Humans
Nadal
26 de gener Dia de l'Educació Ambiental
28 de gener Dia per la reducció de les emissions de CO2
20 de febrer Dia Mundial de la Justícia Social
15 de març Dia del consum responsable
22 de març Dia de l'aigua
26 de març Dia Mundial del Clima
22 d'abril Dia de la Terra
Segon dissabte de maig Dia del comerç just
22 de maig Dia Mundial de la Biodiversitat
5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient
17 de juny Dia de la lluita contra la desertificació i la sequera

Objectiu

Entendre **el consum d'aigua** que porten implícits els nostres hàbits i com reduir-lo.

Descripció

Identificar quanta aigua consumim directa i indirectament:

L'agenda de l'aigua | Calculadora petjada hídrica (agendadelaigua.cat)

Concepte d'aigua virtual: **Aigua virtual | La Fàbrica del Sol** | Ajuntament de Barcelona

Quanta energia (i diners) es necessita per a dessalar l'aigua de mar.

Lectura i debat sobre articles com **Per què cal canviar com vestim per salvar el planeta?** (elcritic.cat)

Com és l'aigua del col·legi: fonts, embotellada, servei de garrafes de cristall reutilitzables.

Com són les aixetes i cisternes dels banys. Tecnologia eficient. Airejadors.

Què podem fer per a ser més eficients amb l'aigua en el nostre dia a dia i hàbits de consum.

Temporalitat

1 mes o trimestre

Observacions

Com sempre, és molt important tindre clar qui són els responsables i fer una bona Comunicació a tota la comunitat educativa.

Equip mínim

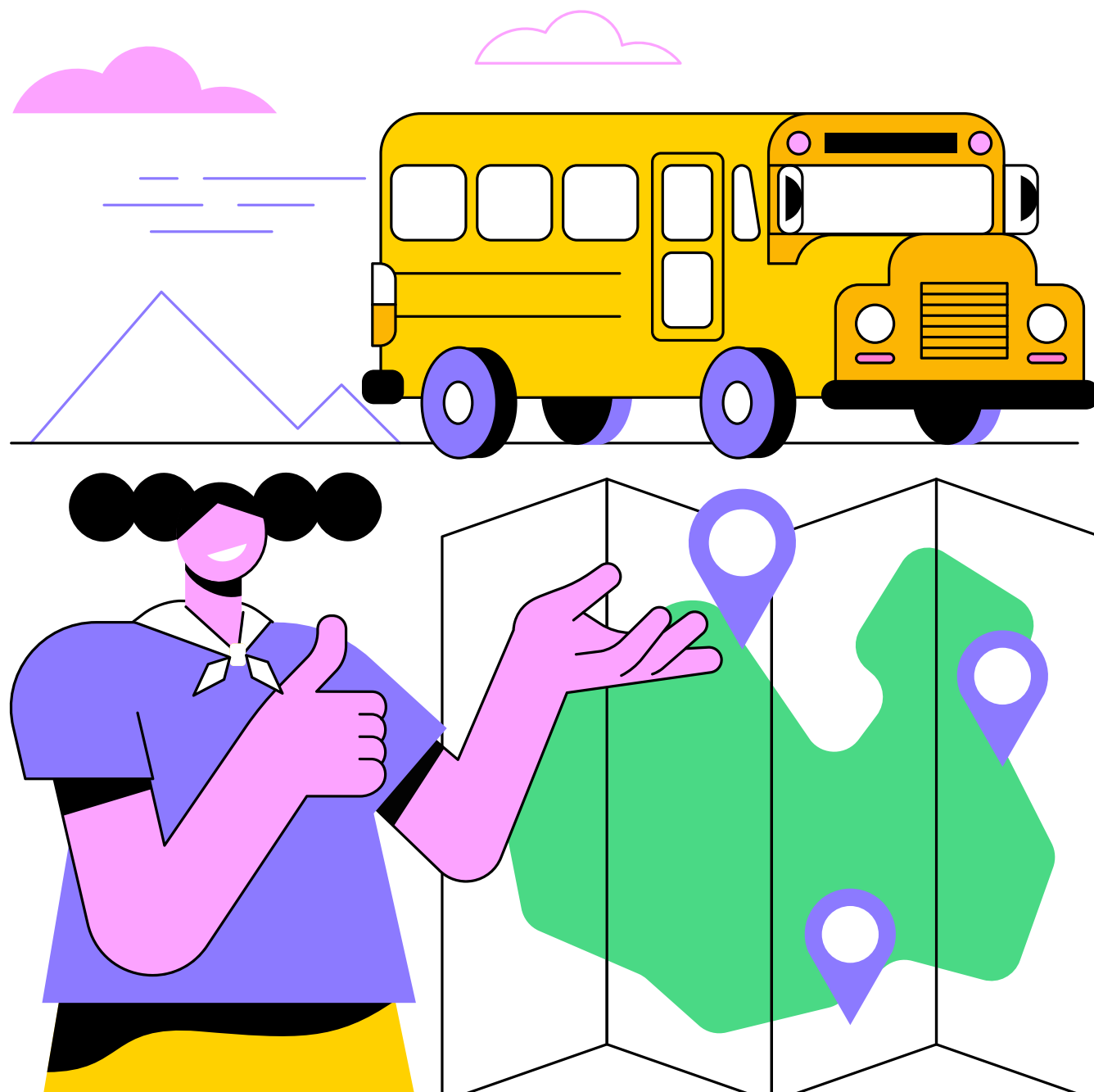
1 adult i 1 grup-classe

Recursos

TIC, materials de manualitats

PUBLICACIONS DE REFERÈNCIA

- 01 [Guia d'Acció per a l'Educació Ambiental \(EAR\)](#)
- 02 [Pla Acció Educació Ambiental per a la Sostenibilitat \(PAEAS\)](#)
- 03 [Guia de criteris de qualitat en educació ambiental](#)
- 04 [Innovació educativa GVA](#)
- 05 [Educació Ecosocial FUHEM](#)
- 06 [Competència ecosocial. Crisi ecosocial, alternatives i educació](#)
- 07 [Guia amb orientacions metodològiques per a l'ancoratge curricular de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible i la Ciutadania Mundial](#)
- 08 [Educar per a l'Emergència Climètica: un imperatiu ètic i pràctic](#)

05/ENLLAÇOS

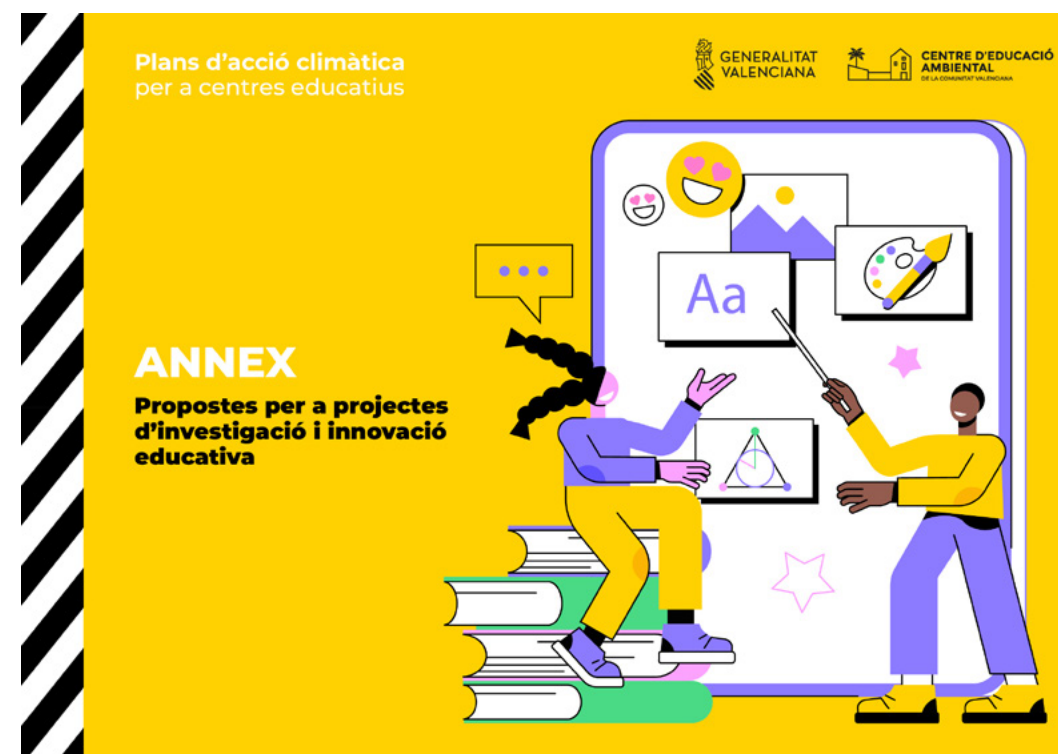
DOCUMENTS TEMÀTICS

- Mercat d'intercanvi:** [Aprenent a reciclar aparells elèctrics i electrònics](#)
[El consum responsable en els centres educatius - Kaidara](#)
- Refugis bioclimàtics:** [Renaturalització- EcoarteAmbiental de Cantabria](#)
[Art climàtic](#)
- Camins escolars segurs i sostenibles:** [Colecamíns | València | Facebook](#)
[ECOPEATGE VALÈNCIA - MESURA](#)
- Ecoradio – Podcast:** [Xarxa valenciana de ràdios escolars](#)
[Exemples temàtics de ràdios escolars](#)
- Alimentació saludable i sostenible:** [Joc animat: L'impacte del nostre menjar](#)
[Justícia alimentària](#)
[El que la nostra nevera amaga - Kaidara](#)
[Revista Opcions](#)
- Petjada hídrica: Neteja** [Tipus de petjada hídrica i el seu impacte mundial](#)
[School resources – Water Footprint Network](#)

PER A CONTINUAR

Aquesta guia està composta per 3 volums (Compromís i Diagnòstic, Pla d'acció i Mitigació i Adaptació i Comunicació) i el present Annex que recopila les propostes presentades en els volums anteriors.

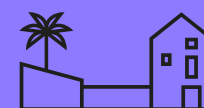
Davant de l'emergència climàtica, actuem ací i ara

SEGUEIX-NOS PER A ESTAR AL DIA DE LA NOSTRA
PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS

GENERALITAT
VALENCIANA

CENTRE D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA